

دو سال آخر؛ رفرم تا... انقلاب

بضمیمه
انقلاب و آمریکا

مؤلف: ه. موحّد

مؤسسه انتشارات امیرکبیر
تهران، ۱۳۶۳

روزنامه آدالته
بمقتضای...

«فهرست عناوین کتاب»

شماره	عنوان
۵	طرف های تقدیمی کتاب
۷	توضیحات مجموعه حاضر
۹	گذشته و گذشتگان مایه عبرتند
۱۱	مقدمه
۱۴	توصیه به دقت و تفکر درخبر
۱۵	چند خبر مهم در آغاز
۱۷	رخدادهای دی ماه ۱۳۵۵
۲۳	رخدادهای بهمن ماه ۱۳۵۵
۲۹	رخدادهای اسفندماه ۱۳۵۵
۳۳	رخدادهای فروردین ماه ۱۳۵۶
۳۷	رخدادهای اردیبهشت ماه ۱۳۵۶
۴۱	رخدادهای خردادماه ۱۳۵۶
۴۷	رخدادهای تیرماه ۱۳۵۶
۵۳	رخدادهای مردادماه ۱۳۵۶
۵۹	رخدادهای شهریورماه ۱۳۵۶

موحد، ه
دو سال آخر
چاپ اول: ۱۳۶۳
چاپ و صحافی چایخانه سپهر، تهران
حق چاپ محفوظ است
تیراز: ۵۵۰۰ نسخه

۶۵	رخدادهای مهرماه ۱۳۵۶
۶۹	رخدادهای آبان ماه ۱۳۵۶
۷۹	رخدادهای آذرماه ۱۳۵۶
۸۷	رخدادهای دی ماه ۱۳۵۶
۹۷	رخدادهای بهمن ماه ۱۳۵۶
۱۰۳	رخدادهای اسفندماه ۱۳۵۶
۱۱۳	رخدادهای فروردین ماه ۱۳۵۷
۱۲۵	رخدادهای اردیبهشت ماه ۱۳۵۷
۱۳۵	رخدادهای خردادماه ۱۳۵۷
۱۴۳	رخدادهای تیرماه ۱۳۵۷
۱۴۷	رخدادهای مردادماه ۱۳۵۷
۱۵۹	رخدادهای شهریورماه ۱۳۵۷
۱۸۳	رخدادهای مهرماه ۱۳۵۷
۲۰۵	رخدادهای آبان ماه ۱۳۵۷
۲۲۹	رخدادهای آذرماه ۱۳۵۷
۲۴۵	رخدادهای دی ماه ۱۳۵۷
۲۷۳	رخدادهای بهمن ماه ۱۳۵۷
۳۲۱	آمریکا و انقلاب
۳۶۵	منابع و مأخذ مورد استفاده

ارزانی به؛

شهادی والامقام و بی نام و نشان که با بذل و ایثار «تنها دارائی سرخشان»، فرارسیدن اجل تاریخی قدرت شرک آلود حاکم را، بانگ زدند و با ایجاد «ارزش های نوین»، حیات مدافعی «ضد ارزش ها» را به سر آوردند.

وارزانی به:

تمامی عناصری که در فرازهای مختلف، با «عمل صالح» اعم از؛ تراوش افکار حرکت زا و تدبیرجو، سردادن فریادهای مندر، و بیدارگر، به حرکت درآوردن قلم با جوهر درد بر کاغذ حقیقت و چکاندن ماشه های پر کینه تفنگهای غرنده، مرحله به مرحله جنبش نوین اسلامی را تعالی و تکامل بخشیده و زمینه های وقوع مهمترین نقطه تاریخ معاصر میهن را فراهم نموده و مکتب توحید را به عنوان مجموعه مبارز و تمام عیار و همه جانبه نگر، به طرح آوردند.

«توضیحات مجموعه حاضر»

- ۱ = شماره‌هایی که در ستون «روز» آورده شده است بیانگر تاریخ وقوع هر رویداد در ماه خاص خود می باشد که در هر ماه شماره‌های ۱ تا ۳۰ یا ۳۱ معرف روزهای آن ماه است.
- ۲ = برخی رویدادها با علامت * در پایان اخبار هر ماه به ثبت رسیده است.
- در اینگونه موارد، اخبار ثبت شده، «تاریخ روز» نداشته و تنها، ماه وقوع آنان مشخص می باشد، لذا اینگونه از رخدادها، به عنوان اخبار ماه محسوب می گردند.
- ۳ = تاریخ کلیه رویدادها و خبرها اعم از میلادی یا هجری قمری، برای سهولت امر و همگونی، بتاریخ هجری شمسی تبدیل شده است.
- ۴ = جملات استخراج شده از متن پیام‌ها، بیانه‌ها، اطلاعیه‌ها، سخنرانی‌ها و مصاحبه‌ها، عیناً بنقل از گوینده یا نویسنده آورده شده و کمترین دخل و تصرفی در آن به عمل نیامده است.
- ۵ = در این مجموعه سعی بر آن بوده است تا کلیه وقایع مهم تاریخی به ثبت رسد که با توجه به دسترسی به منابع موجود، این مهم صورت گرفته است، لذا چنانچه واقعه‌ای از قلم افتاده است، صرفاً بدلیل عدم دسترسی به منبع خبر و یا برخورد نداشتن با آن بوده است و به هیچ شکل، حذف یک واقعه یا رویداد مورد نظر نبوده است.
- ۶ = چنانچه در برخی روزها خبری منعکس نشده است، بدان دلیل می باشد که در آن روز واقعه مهمی بوقوع نپیوسته است.
- ۷ = تلاش گردیده است تا در حد امکان و دسترسی به مأخذ موجود، اخبار شهرستان‌های

کشور همزمان با تهران و نیز رویدادهای خارج از کشور در محدوده ارتباط با حرکت داخل درج شود، اما چنانچه واقعه‌ای در داخل یا خارج رخ داده و در این کتاب به ثبت نرسیده است، به علت دست نیافتن به اطلاعات می باشد.

۸ = در مواردی که تعداد شهدا و مجروحین وقایع ذکر شده است، اخبار بدست آمده امکان این امر را فراهم نموده است، و بطور طبیعی مواردی از این دست بوده اند که به سبب دست نیافتن به اخبار به ثبت نرسیده اند، از اینرو تعداد شهدا و مجروحینی که در حوادث مختلف در این کتاب به چشم می خورد، در مجموع به مفهوم کلیه شهدا و مجروحین انقلاب نباید به ۹ = القاب و مقام اشخاص و نیز اسامی اماکن و شهرها و خیابان‌ها بدون تغییر آورده شده است تا فضای هر مقطع تاریخی بطور طبیعی احساس گردد.

۱۰ = ثبت هر رویداد و خبر با توجه به تاریخ وقوع آن صورت گرفته است نه بر اساس تاریخ درج آن در روزنامه‌ها یا دیگر مأخذ، لذا در کنار مرجع هر خبر، تنها ماه وقوع آن قید می گردد.

در انتها، از خوانندگان محترم درخواست می گردد چنانچه هرگونه اطلاعات اعم از اعلامیه‌ها، متن‌های سخنرانی، نشریات به چاپ رسیده در داخل و خارج کشور در محدوده زمانی سالهای ۵۵ تا ۵۷ را در اختیار دارند، از طریق مؤسسه انتشاراتی چاپ کننده این کتاب، در دسترس مؤلف قرار دهند تا مجموعه حاضر کمبودهای خود را جبران کرده و کامل تر شود.

شما

شما

شما

« گذشته و گذشتگان مایه عبرتند »

نهج البلاغه؛ نامه ۳۱ - فراز ۱۳:

أَيُّ بُنَىٰ إِنِّي وَإِنْ لَمْ أَكُنْ عُيْرَتُ عُمَرَ مَنْ كَانَ قَبْلِي، فَقَدْ نَظَرْتُ فِي
أَعْمَالِهِمْ وَفَكَرْتُ فِي أَخْبَارِهِمْ وَبَسُرْتُ فِي آثَارِهِمْ حَتَّىٰ عُذْتُ كَأَحَدِهِمْ بِل
كَأَنِّي بِمَا نَهَيْتَنِي إِلَيْهِ مِنْ أُمُورِهِمْ قَدْ عُيِّرْتُ مَعَ أَوْلِيهِمْ إِلَىٰ آخِرِهِمْ.

ای پسرک من، و گرچه من عمر طولانی نکردم مانند عمر پیشینیان خود، اما در اعمال ایشان نگریسته، در اخبارشان فکر و اندیشه نموده و در آثار و بجا مانده‌هایشان سیر کردم، چنانکه مانند یکی از آنان گردیدم، بلکه به سبب آنچه از کارهای آنان به من رسیده چنان شد که من با اول تا آخرشان زندگی کرده‌ام.

نهج البلاغه؛ خطبه ۲۳۴ - فراز ۴۱:

وَاجْتَنِبُوا كُلَّ أَمْرٍ كَسَرَ فِقْرَتَهُمْ وَأَوْهَنَ مُنْتَهُمُ.

دوری کنید از هر کاری که مهره پشت پیشینیان را شکست و توانائی ایشان را سست نمود.

«تاریخ نایب زکریا و خاندان»

تاریخ نایب زکریا و خاندان (۱۶۷۱ تا ۱۶۷۲) ...
تاریخ نایب زکریا و خاندان (۱۶۷۱ تا ۱۶۷۲) ...
تاریخ نایب زکریا و خاندان (۱۶۷۱ تا ۱۶۷۲) ...
تاریخ نایب زکریا و خاندان (۱۶۷۱ تا ۱۶۷۲) ...

بسم الله الرحمن الرحيم

نظم و ترتیب دادن به حوادث تاریخی و مدون و منسجم نمودن آن، همواره به عنوان یک انتظار طبیعی از سوی آیندگان و نسلهای آتی - که درصدد پی جوئی و کنکاش تاریخ گذشتگان و حوادث قبل از خود می باشند - مطرح است؛ همچنانکه نسل حاضر نیز با دقت و موشکافی و علاقه ای وافق، وقایع گذشته را در لابلای متون و اسناد جستجو می کند و نکات آنرا به زیر ذره بین می برد. لذا گردآوری مکتوب وقایع تاریخی زمان حاضر و شکل بخشیدن به آن نیز، مسئولیتی است که می باید بدان عمل گردد.

در دورانی که ما در آن به سر می بریم، غلبه مردم مسلمان ایران بر رژیم وابسته شاه به عنوان مهمترین رویداد در تاریخ ایران و نیز در مسیر جنبش اسلامی قلمداد می گردد و بالطبع متناسب با این اهمیت می باید تلاشی درخور، جهت گردآوری حوادث منجر بدان و نظم دادن و تدوین آن، صورت گیرد.

با اینکه پس از گذشت چند سال از بهمن خونین، مطالبی فراوان و گاه تکراری پیرامون انقلاب، به تحریر درآمده و یا بیان گشته است، ولی این مطالب، اغلب حالتی پراکنده و بدون ترتیب داشته و همه جانبه نگری در آن مشاهده نمی شود.

با پذیرفتن این مهم که پرداختن به هر واقعه باید با در نظر گرفتن شرایط خاص تکوین آن و به عبارتی، با به تصویر کشیدن ظرف زمان و مکان آن صورت پذیرد، این رویداد صاحب اهمیت را نیز، منطقی باید از تمام زوایا نگریسته و تصویر و نمائی مطلوب و تمام عیار از آن بدست داد، که اساس تدوین کتاب حاضر را همین اعتقاد تشکیل می دهد، از اینرو در این

مجموعه سعی بر آنست تا کلیه وقایع و حوادثی که در شکل گرفتن این نقطه برجسته تاریخ، در حد خود سهم بوده اند، یکجا و به موازات یکدیگر مورد بررسی قرار گیرند.

کتاب حاضر، امر تحلیل تاریخ را بر عهده نداشته و نگارنده بر آن بوده است تا با جمع آوری کلیه اطلاعات لازم، بدون آنکه با هیچ واقعه، جریان و شخصی شیوه برخورد حذفی پیش گیرد، تمام امکانات مورد نیاز را بطور مستند، جهت تحلیل واقع بینانه این فرازمهم تاریخی، فراهم آورد، تا از یکسوتقویمی تا حد ممکن کامل از مسیری شده انقلاب در دست باشد و از دیگر سو، اذهان صادق تحلیل گرها، با خوراکی آماده بر سفره نیاز نشاند.

این مجموعه کلیه وقایع مقطع دوساله تاریخی از دی ماه ۱۳۵۵ تا بهمن ماه ۱۳۵۷ را به طور روز بروز در بر دارد و رویدادهای این دو سال را، همزمان در داخل و خارج کشور تا آنجا که با وقایع درون ایران ارتباط می یابد، تعقیب می کند.

علت انتخاب این نقطه به عنوان مبدأ کار در این مجموعه، از یکطرف شتاب گرفتن حرکت عمومی مردم و رهبری آن طی این دوران است که در سالهای قبل تا قیام پانزده خرداد ۴۲ مشاهده نمی شده است و از طرف دیگر، شروع زمامداری جناح دموکرات در امریکا به نمایندگی جیمی کارتر در آبانماه ۱۳۵۵ است که با خواسته های جدید امریکا از وابستگان خود تحت پوشش «دکترین مشهور حقوق بشر کارتر» همراه بوده و بطور گریزناپذیر بر سیاستهای رژیم شاه تأثیر می گذارد؛ که علت ذکر شده آخر، نباید «اصالت دادن به حرکت امپریالیسم و رژیم وابسته به آن» معنی شود، چه، اصالت با حرکت انقلاب بوده و تأثیرات ناشی از دکترین حقوق بشر و مسائل حواشی آن، فقط به عنوان یک شرط خارجی مطرح است.

در این کتاب وقایع ثبت شده، همزمان در ۳ محور پیگیری می شود:

- ۱ = خط حرکت «مجموعه نهضت» و تعقیب حوادثی که به ۲۲ بهمن ۵۷ انجامید.
 - ۲ = خط رژیم شاه به عنوان تابعی از سیاستهای امپریالیسم و عملکرد رژیم در رو یارویی با حرکت مردم مسلمان ایران در مراحل گوناگون.
 - ۳ = سیاستها و مواضع امپریالیسم در مقطع یاد شده.
- که در محور نخست، خط حرکت، چگونگی برخورد با وقایع مختلف دوران انقلاب و موضعگیری های «کلیه نیروهای ضد رژیم» اعم از مردم، رهبری و سایر جریانات که در یک «مجموعه کلی» قرار می گیرند تعقیب می گردد، گرچه برخی از جریانات و اشخاص جای گرفته در این مجموعه، از نظر بینشی و ماهیتی بر حسب اجبار و ضرورتها و بطور خود

ناخواسته، در جریان نهضت قرار گرفته باشند.

در دو محور بعدی نیز خطوط حرکت و سیاستهای امریکا و رژیم دست پرورده دنبال می شود. جای توضیح است که انتخاب نقطه مبدأ کتاب، هیچگاه به مفهوم نادیده گرفتن و گذر دور از انصاف از مبارزات و تلاش ها و شهادت های قابل ستایش قبل از آن نبوده و به دوران منتخب، به عنوان یک مقطع بریده از تاریخ پیش از خود، نگریسته نمی شود.

باشد تا در حد صلاحیت ناچیز خود، در خدمت به مکتب توحید و همه موحدین راستین، تاریخ، انقلاب و مردمی که با جانبازی ها، ایثارگری ها و دریا دلی هایشان در صحنه عمل خونبار خویش، «فرهنگ ظفرمند شهادت» در مکتب تشیع را عینیت بخشیدند و کشتش و همت والای خود را عیان نمودند، صادقانه رقم زینم و از این تجربه بزرگ تاریخی، نیکوترین دست آوردها را فراروی قرار داده و سنت ها و قوانین آنرا با دیدگانی باز، سینه ای گشاده و انگیزه ای خالص، در هموار کردن حرکت های آینده استخراج نمائیم.

«توصیه به دقت و تفکر در خبر»

نهج البلاغه، حکمت ۹۴:

اعقلوا الخبر إذا سمعتموه عقل رعاية لا عقل رواية، فإن رواة العلم كثير ورعاية قليل.

چون خبری شنیدید آنرا از روی اندیشه و تدبّر در آن دریابید نه از روی نقل لفظ آن، زیرا نقل کنندگان علم بسیارند و اندیشه کنندگان در آن اندک.

«چند خبر مهم در آغاز»

در تاریخ سوم آبانماه ۱۳۵۵ یعنی چند روز قبل از انتخابات ریاست جمهوری امریکا، شاه در یک مصاحبه مهم مطبوعاتی عنوان می نماید:

بخش مهمی از منابع انرژی جهان آزاد در کنترل ایران است و جهان آزاد نمی تواند از دست رفتن ایران را تحمل کند و هیچ قدرتی در جهان وجود ندارد که بتواند کوچکترین چیزی را برخلاف منافع ملی ایران به کشور ما تحمیل کند.

شاه افزود: نتیجه انتخابات امریکا، تأثیری بر مناسبات تهران و واشنگتن نخواهد داشت.

— رستاخیز آبان ۵۵ —

توضیح: «شاه در رویارویی انتخاباتی امریکا میان جرالدفورد، رئیس جمهور، از حزب جمهوری خواه امریکا و جیمی کارتر عضو حزب دموکرات، نسبت به فورد نظر مساعد داشته و در مبارزه تبلیغاتی ایندو، سرمایه گذاری هنگفتی بفتح پیروزی فورد اختصاص میدهد.»

۳ نوامبر ۱۹۷۶ برابر با ۱۲ آبان ۱۳۵۵، جیمی کارتر پس از پیروزی در انتخابات، به عنوان رئیس جمهور جدید امریکا برگزیده میشود. — رستاخیز آبان ۵۵ —

۱۴ آبان ۱۳۵۵: کارتر ۲ روز پس از پیروزی در انتخابات، با افزایش بهای نفت مخالفت

۲۱ آبان ۱۳۵۵: دولت امریکا بطور رسمی برای جلوگیری از افزایش نفت به اوپک انحصار کرد. — رستاخیز آبان ۵۵ —
توضیح: «موضعگیری دولت جدید امریکا در حوزه نفتی مقارن با تلاش وسیع رژیم شاه برای بالا بردن قیمت نفت در سطح جهانی است.»

۲۱ آذر ۱۳۵۵: ریچارد هلمز رئیس سابق سازمان سیا و سفیر دولت امریکا در ایران که با انجام انتخابات امریکا، مأموریتش در ایران پایان می یابد، در آخرین سخنرانی خود در ایران با توجه به «تعارضات موضعی و مقطعی» میان دموکرات های امریکا و رژیم ایران در حوزه «نفت» و «حقوق بشر» چنین عنوان می کند؛

همکاری های نظامی با ایران ادامه یک سیاست کلی است که از طرف ۶ رئیس جمهوری به مورد اجرا گذاشته شده و همچنان ادامه می یابد.

یکی از مهمترین تحولات در روابط ایران و امریکا، افزایش صادرات غیرنظامی امریکابه ایران است. این صادرات در چند سال گذشته از حدود ۴۰۰ میلیون دلار در ۱۹۷۲ به بیش از ۲ میلیارد دلار در سال ۱۹۷۵ رسیده است و پیش بینی می شود که در ۵ سال آینده میزان تجارت دو جانبه به ۴۰ میلیارد دلار برسد.

ایران مسئولیت تأمین امنیت خود را کاملاً خودش به عهده گرفته است و اینکار نه فقط با هدف ها و مقاصد ایران منطبق است بلکه با مقاصد و هدف های «اعلامیه گوم» نیز که در آن امریکا اعلام کرد که انتظار دارد کشورهای عمده هرناحیه ای مسئولیت دفاع و تأمین ثبات را در مناطق خود، خودشان به عهده گیرند و امریکا برای رسیدن به این منظور با آن ها همکاری خواهد نمود، کاملاً سازگار و منطبق می باشد.

«رخدادهای دی ماه ۱۳۵۵»

روز

- ۱ روزنامه رستاخیز در اخبار اقتصادی خود چنین می نویسد: ایران و کشورهای عضو بازار مشترک اروپا در حال حاضر ۱۰ میلیارد دلار طرح های در دست اجرا دارند.
- ۱ ملک حسین، پادشاه اردن و همسرش به تهران آمدند — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۲ جیمی کارتر رئیس جمهور جدید امریکا، تئودور سونرس را به سمت رئیس سازمان سیا برگزید. — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۲ اعلام شد ایران براساس یک پروتکل اقتصادی ۱۵۰ میلیون دلار به بلغارستان وام میدهد. — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۳ سناتور مذهبی در مجلس سنا: ایران از نفت اسلحه سیاسی نمی سازد. — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۴ مطبوعات: ۸ تروریست در برخورد مسلحانه با مأموران کشته شدند.
- ۴ برنامه ششم عمرانی کشور توسط ۲۵۰۰ کارشناس در ۶۱ کمیته تهیه می گردد. — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۴ فرح: فرهنگ خارجی را نباید به روستائیان تحمیل کرد. — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۵ بوتو رئیس جمهور پاکستان در تهران با شاه ملاقات کرد. — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۵ اعلام شد که سرمایه گذاری بخش خصوصی در برنامه ششم عمرانی در صنایع غذایی افزایش می یابد. — رستاخیز دی ۵۵ —
- ۵ وزارت کشاورزی اعلام کرد: ۱۷ میلیون کشاورز آموزش سیاسی خواهند دید.